

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vliv propojených podniků na definování malých a středních podniků

V rámci článku Podpora určená malým a středním podnikům[*] jsme se zabývali pojmem podnik ve smyslu Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (dále jen „Nařízení“), [1] a vymezením hospodářské činnosti jako definičního znaku podniku se zaměřením na pronájem nemovitých věcí. Tento článek se zabývá vymezením kategorií a druhů podniků dle Přílohy I Nařízení. Správné vymezení kategorie podniku je významné pro posouzení podmínek pro poskytnutí či následné odebrání podpory. Při vymezení kategorie podniku je třeba dbát také na posouzení vzájemných vztahů o podporu žádajícího podniku s dalšími subjekty, jelikož existence podniků, které by byly s hodnoceným podnikem ve vztahu partnerském či propojeném ve smyslu Přílohy I Nařízení s sebou nese nutnost agregace (připočtení) také údajů o počtu zaměstnanců a finančních hodnot tohoto dalšího podniku a s ním souvisejících podniků. Nesprávné definování vzájemných vztahů může vést k přehodnocení kategorie podniku, do níž byl hodnocený podnik zařazen, a případné odebrání poskytnuté podpory.

Kategorie podniků

Článek 2 Přílohy I Nařízení rozlišuje následující kategorie podniků: mikropodniky, malé a střední podniky (dále jen „MSP“). Jedná se o podniky, které zaměstnávají méně než 250 osob a jejichž roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 miliony EUR. V rámci kategorie malých a středních podniků je **malý podnik** vymezen jako podnik, který zaměstnává méně než 50 osob a jehož roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 10 milionů EUR. V rámci kategorie malých a středních podniků je **mikropodnik** vymezen jako podnik, který zaměstnává méně než 10 osob a jehož roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 2 miliony EUR.

Kritérium počtu zaměstnanců je povinné a musí být podniky dodrženo. Podnik si však může vybrat, jaké finanční hodnoty při výpočtu použije, tedy zda bude při výpočtu zohledňovat limit obratu nebo bilanční sumy. Není tedy třeba naplnit oba zmíněné předpoklady, překračuje-li druhé z těchto kritérií předepsané limity, neztrácí podnik postavení MPS.

Výše obratu je vypočítána bez daně z přidané hodnoty a bez dalších nepřímých daní. Počet zaměstnanců se vyjadřuje v ročních pracovních jednotkách (RPJ), tedy počtu osob, které byly v daném podniku nebo jeho jménem na plný pracovní úvazek zaměstnány po celý sledovaný rok. V případě osob nepracujících po celý rok, pracujících sezónně či na částečný úvazek se počet zaměstnanců vypočítá jako zlomek RPJ (článek 5 Přílohy I Nařízení). Článek 5 Přílohy I Nařízení dále

definuje osoby, které jsou do výpočtu počtu zaměstnanců podniku započítávány, včetně společníků vykonávajících v podniku pravidelnou činnost, kteří využívají finančních výhod plynoucích z podniku (písm. d)). Učni nebo studenti se však nezapočítávají, stejně jako délka mateřské nebo dovolené.

Při výpočtu je vycházeno z účetních závěrek, popř. konsolidovaných účetních závěrek (článek 6 Přílohy I Nařízení). **Rozhodnými údaji o počtu zaměstnanců a finančních hodnot jsou údaje týkající se posledního schváleného účetního období vypočteného za období jednoho roku** (článek 4 odst. 1 Přílohy I Nařízení). **Při sestavování údajů o podniku je však třeba agregovat také údaje o všech partnerských a propojených podnicích daného podniku, jak popsáno podrobněji níže.**

Ke ztrátě či získání postavení MSP nedochází, jestliže stanovené prahy počtu zaměstnanců a finančních hodnot nejsou překročeny po dobu dvou po sobě jdoucích období (článek 4 odst. 2 Přílohy I Nařízení).

Článek 3 Přílohy I Nařízení rozlišuje tři druhy podniků, které jsou brány v potaz při výpočtu počtu zaměstnanců a finančních hodnot podniku žádajícího o poskytnutí podpory.

Druhy podniků

Druhy podniků se rozlišují podle jejich vztahu s jinými podniky, pokud jde o vlastnictví základního kapitálu nebo hlasovacích práv nebo práva uplatňovat rozhodující vliv, přičemž tyto podniky musí být brány v potaz při výpočtu počtu zaměstnanců a finančních hodnot pro zařazení podniku do výše uvedených kategorií mikropodniku, malého podniku a středního podniku.

1. „Nezávislé podniky“ jsou všechny podniky, které nejsou zařazeny mezi partnerské podniky ani mezi propojené podniky.

2. „Partnerské podniky“ jsou všechny podniky, které nejsou zařazeny mezi propojené podniky a mezi kterými existuje následující vztah:

- podnik (mateřský podnik) vlastní sám nebo společně s jedním či více propojenými podniky 25 % nebo více procent základního kapitálu nebo hlasovacích práv jiného podniku (dceřiný podnik).

Výjimkou jsou případy investorů specifikovaných v článku 3 odst. 2 pododstavec třetí Přílohy I Nařízení, zejména veřejné investiční společnosti, univerzity, apod. (dále jen „investoři“), za předpokladu, že nejsou propojeni s dotyčným podnikem ve smyslu bodu 3. níže.

3. „Propojené podniky“ jsou podniky, mezi nimiž existuje některý z následujících vztahů:

- podnik vlastní většinu hlasovacích práv akcionářů nebo společníků v jiném podniku;
- podnik má právo jmenovat nebo odvolávat většinu členů správního, řídicího nebo dozorcího orgánu jiného podniku;
- podnik má právo uplatňovat rozhodující vliv v jiném podniku podle smlouvy uzavřené s daným podnikem nebo dle ustanovení v zakladatelské listině, zakladatelské či společenské smlouvě nebo ve stanovách tohoto podniku;
- podnik, který je akcionářem nebo členem jiného podniku, ovládá sám v souladu s dohodou uzavřenou s jinými akcionáři nebo společníky daného podniku většinu hlasovacích práv náležejících akcionářům nebo společníkům v daném podniku.

Podniky, jež mezi sebou mají některý ze vztahů popsaných výše prostřednictvím jednoho či více dalších podniků nebo prostřednictvím některého z investorů, jsou rovněž považovány za propojené. Přičemž je stanovena domněnka, že rozhodující vliv není uplatňován v případě investorů, kteří nejsou přímo či nepřímo zapojeni do řízení daného podniku (článek 3 odst. 3 pododstavec druhý Přílohy I Nařízení).

Podniky, které mají jeden či více výše popsaných vztahů prostřednictvím fyzické osoby nebo prostřednictvím skupiny fyzických osob, které jednají společně, jsou taktéž považovány za propojené podniky, pokud svou činnost nebo část své činnosti vykonávají na stejném relevantním trhu nebo na sousedních trzích. Za „sousední trh“ se považuje trh pro výroby nebo služby, který bezprostředně navazuje na relevantní trh nebo mu předchází (článek 3 odst. 3 pododstavec třetí a čtvrtý Přílohy I Nařízení).

Správné definování vzájemných vztahů jednotlivých podniků je významné z hlediska agregace (připočtení) údajů o počtu zaměstnanců a finančních hodnot k danému podniku žádajícího o poskytnutí podpory a tedy jeho správné zařazení do příslušné kategorie MSP. O všech partnerských podnicích hodnoceného podniku se agregují uvedené údaje, a to v poměrné výši podle procentuálního podílu na základním kapitálu či hlasovacích právech, podle toho, jaký údaj je vyšší. V případě propojených podniků je agregováno 100 % jejich hodnot (článek 6 odst. 2 Přílohy I Nařízení). Rovněž je třeba agregovat 100 % údajů o podnicích, které jsou s partnerskými podniky hodnoceného podniku propojeny, ledaže jejich údaje byly zahrnuty do konsolidované účetní závěrky. Naopak poměrným způsobem jsou agregovány údaje o všech partnerských podnicích propojených podniků, ledaže jejich údaje byly zahrnuty do konsolidované účetní závěrky (článek 6 odst. 3 Přílohy I Nařízení).

K Doporučení č. 2003/361/ES MSP[2]

Z Doporučení č. 2003/361/ES (dále jen „Doporučení“) lze dovodit smysl právní úpravy MSP a účel jejího výkladu. Cílem Doporučení je *lépe pochopit skutečné hospodářské postavení [mikropodniků, malých a středních podniků (MPS)] a vyloučit z této kategorie skupiny podniků, jejichž hospodářská moc může překračovat moc skutečných malých a středních podniků, mělo by se rozlišovat mezi různými druhy podniků podle toho, zda jsou nezávislé, zda mají holdingy, které nejsou v řídicím postavení (partnerské podniky), nebo zda jsou propojeny s jinými podniky. [...]* (bod 9 odůvodnění).

Bod 12 odůvodnění tohoto Doporučení stanoví, že: *„Ve vhodných případech by se měl brát ohled také na vztahy existující mezi podniky prostřednictvím fyzických osob s cílem zajistit, aby pouze ty podniky, které ve svůj prospěch skutečně potřebují výhody vyplývající pro MPS z různých pravidel nebo opatření, je skutečně využívaly. Aby se zkoumání těchto situací omezilo na striktní minimum, je třeba zohlednění těchto vztahů omezit na relevantní trh nebo na sousední trhy, a to případně s odkazem na definici ‚relevantního trhu‘ uvedenou ve sdělení Komise o vymezení relevantního trhu pro účely práva Společenství v oblasti hospodářské soutěže [(Úř. věst. 1997, C 372, s. 5)].“*

V souladu s Doporučením je třeba zohlednit při poskytování podpor pouze ty podniky, které skutečně představují nezávislé MSP, je třeba vždy zkoumat strukturu MPS, které tvoří ekonomickou skupinu, jejíž síla může přesahovat sílu daného podniku, a zajistit, aby nedocházelo k obcházení definice MSP z ryze formálních důvodů.

Propojené podniky

Výše uvedené závěry vyplývají rovněž z judikatury Soudního dvora (dále jen „SD“), a to například z rozsudku SD ze dne 27. 2. 2014 ve věci C-110/13, ve kterém bylo dovozeno, že je třeba zkoumat

skutečné vztahy fyzických osob a jednotlivých podniků a nikoliv pouze naplnění jejich formální stránky. Soudnímu dvoru byly soudem členského státu položeny následující předběžné otázky:

„1)

a) *Za jakých podmínek je možné připustit, že [osoby] jednají společně ve smyslu čl. 3 odst. 3 čtvrtého pododstavce přílohy [doporučení MSP]? Postačuje funkční spolupráce fyzických osob majících účast v obou podnicích, která probíhá beze sporů nebo střetu zájmů [...], nebo je zapotřebí zjevného společného jednání uvedených osob?*

b) *Pokud je vyžadováno společné jednání: vyplývá toto jednání již z ryze faktické spolupráce?*

2) *Pokud se nejedná o případ povinného vedení konsolidovaných účtů, je pro zkoumání, zda je podnik propojen s jiným podnikem prostřednictvím fyzické osoby nebo skupiny fyzických osob, které jednají společně, nutné provést, nad rámec ‚vztahů‘ uvedených v čl. 3 odst. 3 prvním pododstavci přílohy doporučení MSP, celkové hospodářské posouzení ve kterém je třeba zkoumat takové aspekty, jako jsou vlastnické vztahy - v projednávané věci zejména skutečnost, že vlastníci podílů jsou příslušníky [stejně] rodiny - struktura podílů a hospodářská integrace, [jakož i] konkrétně [...] totožnost jednatelů dotyčných podniků?*

3) *V případě, kdy je i v rámci působnosti doporučení MSP možné provést celkové hospodářské posouzení jdoucí nad rámec formálního posouzení: vyžaduje se úmysl obejít definici MSP, nebo alespoň riziko, že by k tomu mohlo dojít?“*

Z pouhého jazykového výkladu článku 3 odst. 3 prvního a čtvrtého pododstavce Přílohy I Nařízení by bylo možné dovodit, že se tato ustanovení vztahují na případy, kdy mezi podniky existuje některý ze vztahů vymezených v citovaném článku odst. 3 prvním pododstavci písm. a) až d). **SD však uzavřel, že formální nedodržení této podmínky nemůže bránit tomu, aby bylo konstatováno, že dotyčné podniky jsou propojené.**

Článek 3 odst. 3 čtvrtý pododstavec Přílohy I Nařízení je třeba dle SD vykládat ve světle výše uvedeného cíle Nařízení, tedy aby podniky, které formálně neudržují některý z uvedených vztahů, ale které přesto mohou být - vzhledem k úloze, jíž hraje fyzická osoba nebo skupina fyzických osob, které jednají společně - považovány za jedinou hospodářskou entitu, musely být rovněž považovány za propojené podniky ve smyslu uvedeného ustanovení, pokud své činnosti nebo jejich část provozují na stejném relevantním trhu nebo na sousedních trzích.

Soudní dvůr se tak vyjádřil k výše položeným otázkám následovně:

*„Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že je třeba odpovědět na položené otázky tak, že čl. 3 odst. 3 čtvrtý pododstavec doporučení MSP musí být vykládán v tom smyslu, že podniky mohou být považovány za „propojené“ ve smyslu tohoto článku, pokud z analýzy právních i hospodářských vztahů mezi nimi vyplývá, že prostřednictvím fyzické osoby nebo skupiny fyzických osob, které jednají společně, tvoří jedinou hospodářskou entitu, ačkoliv formálně neudržují některý ze vztahů uvedených v čl. 3 odst. 3 prvním pododstavci této přílohy. **Za osoby, které jednají společně, ve smyslu čl. 3 odst. 3 čtvrtého pododstavce této přílohy, jsou považovány osoby, které sladují své jednání s cílem uplatňovat vliv na obchodní rozhodnutí dotyčných podniků, jenž vylučuje, aby tyto podniky mohly být považovány za vzájemně hospodářsky nezávislé.** Splnění této podmínky závisí na okolnostech dané věci a nutně není podřízeno existenci smluvních vztahů mezi těmito osobami ani konstatování jejich záměru obcházet definici MSP ve smyslu tohoto doporučení.“*

Závěr

Vzhledem ke všemu výše uvedenému lze uzavřít, že pro posouzení podniků jako propojených není významné, zda byly po stránce formální naplněny vztahy specifikované v článku 3 odst. 3 prvním pododstavci písm. a) až d) Přílohy I Nařízení či nikoliv. Existence takového vztahu může vyplývat také z celkového hospodářského posouzení, kdy je zkoumán případný úmysl osob obejít definici MSP. Významné je tak posouzení úloh fyzických osob nebo skupin fyzických osob, které jednájí společně, v jednotlivých podnicích pro definování podniků jako propojených. Podniky, které tedy formálně neudržují některý z uvedených vztahů podle článku 3 odst. 3 prvním pododstavci písm. a) až d) Přílohy I Nařízení mohou být přesto skrze vztahy fyzických osob považovány za jedinou hospodářskou entitu.

JUDr. Josef Moravec,
advokát

Mgr. Jan Rejzl,
advokát

Mgr. Erika Horníčková,
advokátní koncipientka

[PPS advokáti s.r.o.](#)

Velké náměstí 135/19
500 02 Hradec Králové

Tel.: +420 495 512 831-2
Fax: +420 495 512 838
e-mail: pps@ppsadvokati.cz

[*] Podpora určená malým a středním podnikům - K pojmu podnik a pronájmu nemovitých věcí jako hospodářské činnosti, dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[1] Tímto nařízením bylo zrušeno původní Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách).

[2] Rozsudek SDEU ze dne 27. 2. 2014, ve věci C-110/13, HaTeFo GmbH proti Finanzamt Haldensleben.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro](#)

[aerolinky ze třetích zemí](#)

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)